

az úttól É-ra található. A terület homokbuckás. Az újonnan ültetett erdőtől Ny-ra, közvetlenül mellette húzódik egy É-D irányú domb, kb. 400–500 méter hosszan. Ezen Árpád-kori kerámiát – közte cserépbogrács peremet – gyűjtöttünk. Tégladarabok is akadnak. Tőle Ny-ra van egy kb. 20 m széles völgy, majd ismét egy É-D irányú enyhe emelkedés. Ezen is találtunk Árpád-kori cserepeket. A közte lévő völgyben csak gyéren. Olyan, mintha egy település két utcája húzódott volna a két dombon. A Ny-i domb északi felén sűrűbben feküdtek téglák, de nem volt olyan benyomásom, hogy ez lenne a késő középkori templom helye. A műúthoz közelebb lévő erdőben lehetett a templom, mert itt néhány évvel ezelőtt csontvázat találtak. Talán ez a templom és a körülötte fekvő temető helye. Az erdő miatt a jelenségek nem figyelhetők meg jól.

A dűlő neve most is Szent György-dűlő. Aligha kétséges, hogy az egykori falu nevét őrzi. Csanád Szent György néven fordul elő egy perben, 1396-ban. A leletek szerint Árpád-kori előzménye is volt. A török alatt még lakták, de a 17. században elpusztult.

KÓHEGYI MIHÁLY

120. Értény, Képesfai-dűlő

(Tolna megye) Kö

A nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma 1999–2000. évi felhasználásra 307 000 Ft támogatást nyújtott a Tolna megyei földvárkutatáshoz. Cél a mezőgazdasági munkák miatt már teljesen elpusztult, felszíni nyomokat már nem mutató őskori és középkori várak felderítése volt. A légi fotózást 1999 decemberében hóban, valamint 2000 tavaszán, különböző megfigyelési és időjárási körülmények között végeztem.

A Képesfai-dűlőben a már teljesen elszántott erődítés mos sem mutatkozott jobban, újabb adatokat nem nyertem.

MIKLÓS ZSUZSA

121. Fábiánsebestyén határa

(Csongrád megye) Ő, U, R, B, V, Szk, LT, Sza, Ge, A, Á, Kk

A település K-i határrészében Szarka József szegedi régészhallgató végzett terepbejárást 2000. október 7. és november 18. között. Munkája során összesen 15 lelőhelyet regisztrált. A felszínen talált telepnymok, elsősorban kerámia alapján a Varga-dűlőben egy újkőkori, a Külső-dűlőben négy szarmata, a Mucsi-háton két (egy szarmata, és egy őskori illetve Árpád-kori) lelőhelyet határozott meg. A Köztemetőben, a Fábiánsebestyén–Meszses, a Fábiánsebestyén–Szentés, a Fábiánsebestyén–Eperjes, a Fábiánsebestyén–Orosháza közötti műutak mentén, valamint a B-IV. jelű táblában egy-egy szarmata; a Traj-dűlőben egy Árpád-kori, és a Kocziczky-major területén egy vaskori lelőhelyet vett jegyzékbe.

A település Ny-i határrészén Pap Ildikó Katalin végzett terepbejárást 2000. február-márciusban illetve

októberben. Munkája során a Belső-dűlőben 10 lelőhelyen őskori, neolit, bronzkori, szarmata, germán, avar és Árpád-kori kerámiát gyűjtött. A Külső-dűlőben három lelőhelyet különített el, amelyeken rézkori, bronzkori, szkíta, kelta, szarmata, gepida, avar, Árpád-kori és középkori telepjelenségeket regisztrált. A Pusztatemplom nevű határrészben két, őskori, szkíta, szarmata, germán, Árpád-kori és késő középkori emlékanyaggal jellemzett lelőhelyet határozott meg.

A leletanyag a szentesi Koszta József Múzeumba került.

SZABÓ JÁNOS JÓZSEF

122. Fábiánsebestyén, Pusztatemplom

(Csongrád megye) Kö

A község határának nyugati részén, a Kórógy-ér bal oldali, déli partján egy 5 m magas halmon állt a középkori község téglából épült plébániatemploma, melynek napjainkra a felszínen eredeti helyén csak a délnyugati, déli sarka maradt ránk mintegy 2,5 m magasan, valamint a hajó végfalának és oldalfalának egy-egy kis csonkja a saroktámpillérrel együtt. A teljes megmaradt szakaszon rézsús lábazat figyelhető meg, felette esetleg idomtéglaiból kiképzett hengertag futhatott körbe, amelyet az erózió napjainkra teljesen lekoptatott.

2000. május 29. és július 7. között végzett kutatásunkat a Nemzeti Örökség Program keretén belül, annak anyagi támogatásával folytattuk. Elsődleges célunk annak kiderítése volt, hogy a jelenlegi felszín alatt mennyi maradt meg az alapfalakból, s hogy a remélt maradványok révén adatokat nyerjünk az egykori templom méretére, kiterjedésére és esetleg az építéstörténetére vonatkozóan. Reményeink elsősorban a déli részen teljesültek, itt néhány cm-es hiátus kivételével helyenként roncsoltan, de folyamatosan kirajzolódott a hajó és a szentély sárga, döngölt agyagból kiképzett alapozása. Agyalapozás rajzolta ki a déli oldalon a hajó és a szentély csatlakozásánál levő támpillért. A szentélyhez délkeletről csatlakozó támpillérnek ugyancsak agyalapozása volt, de megmaradt úsztatott habarcsba ágyazott tégladarabokból kiképzett magja. Az északi, északnyugati részen az ott levő két magassági, illetve háromszögelési pont miatt nem áshattunk mélyre. Mivel az agyalapozás azonban itt csaknem a felszínig tart, a hajó északnyugati, északi fala helyének megállapítása sem jelentett gondot.

A szentély északi oldala azonban olyan mértékű és mélységű károsodást szenvedett el, hogy a fal futása ezen a részen csak kikövetkeztethető, kiserkeszthető. Ennek ellenére sikerült az északkelet felől csatlakozó támpillérnek a legalsó részét megfigyelni. A hajó északnyugati sarkán viszont, ha volt is támpillér, az a későbbiek során megsemmisült.

A templom főbb jellemzői, méretei meglehetősen pontosan meghatározhatók: viszonylag kis épület rajzolódik ki. Hossztengelyének tájolása jelentősen eltér a K-Ny-i iránytól, mintegy 25°-kal észak felé (ÉK-DNY